

Čtení

Dt 4,1-2.6-8 – Žl 15,2-3a.3b-4.5bc – Jak 1,17-18.21b-22.27 – Mk 7,1-8.14-15.21-23

Text evangelia pro děti

Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli do Jeruzaléma. Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Farizeové totiž a všichni židé se [totiž] drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; (po návratu) z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou, a je mnoho jiného, co přejali a čeho se drží: omývání pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. Proto se ho farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izajáš, jak je psáno: `Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.' Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ (Ježíš) zase k sobě přivolal zástup a řekl jim [Potom Ježíš řekl zástupům]: „Slyšte mě všichni a pochopte! Člověka nemůže poskvrnit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvvrňuje. Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, nerozumnost. Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvvrňuje.“

Slova k vysvětlení

Farizeové a učitelé Zákona: učení představitelé židů, kteří znali Zákon a dohlíželi na to, aby židé dodržovali všechny předpisy a nařízení

Podání předků: to, co prožili a čemu věří rodiče, prarodiče, praprarodiče atd. a o čem vyprávějí svým dětem a učí je tak žít

Poskvrnit: ublížit

Zamyšlení pro práci s dětmi

Komentář k evangeliu: Obřadní, dnes bychom řekli náboženská, čistota byla pro židy velmi důležitá. Byla projevem úcty k všemohoucímu dobrotivému Bohu. Člověk k němu nemohl přijít „jen tak“, musel se na setkání připravit – očistit se. Jídlo, za které se Bohu děkovalo, bylo tedy třeba jíst očištěnýma rukama. Ježíš zde varuje před nesprávným výkladem tohoto požadavku čistoty. Pro Boha, který vidí člověku do srdce, je nejdůležitější právě tato čistota, čistota srdce, protože v něm se rodí dobré nebo zlé myšlení a jednání. A čistota (= dobrota, láska) myšlení a jednání je základním projevem úcty k Bohu, mnohanásobně důležitějším, než čistota rukou.

Poselství textu o spáse: Člověk byl Bohem stvořen jako svobodný a sám se tedy rozhoduje, zda se přikloní k dobru (čistotě), nebo ke zlu (nečistotě). Žádná vnější věc (jídlo, čistota rukou nebo nádobí) nemůže udělat toto rozhodnutí za něj. Symbolickým místem, kde se tato rozhodnutí odehrávají, je lidské **srdce**. A především to je tedy třeba udržovat v čistotě, tj. v lásce.

Souvislost s liturgií: V úkonu kajicnosti na začátku mše svaté vyznáváme, že naše srdce není čisté (hřešíme myšlením, slovy i skutky), a prosíme Boha, aby nám ho očistil.

Význam umývání rukou kněze při přípravě darů obvykle nevnímáme, protože se u něj kněz modlí potichu. Výklad tohoto gesta jako praktický pozůstatek z doby, kdy měli kněží i osoby přinášející dary skutečně špinavé ruce, není správný. Toto mytí rukou je starodávným symbolem, prosbou kněze, aby Bůh před tím, než před něj kněz přistoupí, očistil jeho srdce. Tichá modlitba kněze zní: „*Smyj ze mne, Bože mou nepravost a očišť mě od hříchu.*“

Plnější smysl – aktualizace poselství pro náš život: Jako lidé máme s hodnocením druhých lidí a jejich jednání stejně jako farizeové v evangeliu problémy, vidíme totiž jen to, co je viditelné navenek. Když si vezmeme jako příklad mši svatou, můžeme pozorovat, zda jsou druzí slušně oblečeni, zda správně odpovídají, zda klečí, když

se klečet má apod. Když někdo nedělá něco jako ostatní, může se nám zdát divný, začneme o tom přemýšlet a můžeme být v pokušení takového člověka odsoudit.

Ale pro Boha je, jak vidíme, důležité, že za ním člověk přichází, touží se s ním setkat, aby Bůh očistil a potěšil jeho srdce. Bůh má radost především z toho, kdo touží po čistém srdci, i když na nějakou z dalších věcí třeba zapomněl nebo na ni zrovna nemá sílu.

Můžeme se tedy nejen v neděli přede mší svatou zamýšlet, co je jak důležité a čemu se máme věnovat především. Důležitější než slavnostní oblečení může být pomoc rodičům s oblékáním mladšího sourozence, telefonát kamarádovi, s kterým jsem se včera pohádal apod. Vše, co vede k čistotě našeho srdce. Jaké další příklady vás napadnou?

3 – 6 let

Říkají vám rodiče, abyste si umývali před jídlem nebo po příchodu z pískoviště ruce? Mytí špinavých rukou je důležité, abychom nedostali nějakou nemoc. Ježíš v evangeliu mluví o čistém srdci. Můžeme si ho umýt? Nemůžeme, protože ho máme ukryté v hrudi. O jakém srdci tedy Ježíš mluví? Je naše schopnost přijímat lásku a mít rád Boha a druhé lidi. Je to naše víra v dobrého Boha a naše láska. Jak můžeme ukázat mamince, tatínkovi, bratrovi, sestřičce, kamarádovi ..., že je máme rádi?

6 – 9 let

Je slušné jít do divadla v tričku a džínách? Pustili by vás rodiče k jídlu se zablácenýma rukama? Určitě ne. Ježíš v evangeliu neříká „přestaňte si mýt ruce“ nebo „nedodržujte společenská pravidla“, ale upozorňuje na to, že z pohledu víry je nejdůležitější náš vztah k Bohu a k druhým lidem. A ten se rodí v „srdci“. Srdce je totiž symbolem lidské schopnosti milovat. Jen člověk s čistým srdcem je schopen mít rád Boha i druhé lidi a rozhodovat se správně. Jak si podle vás člověk udržuje „čisté srdce“? Jaký je člověk s „čistým srdcem“? Laskavý k druhým, odpouštějící, ... Dokážeme to vždycky? Ano, když budeme věřit Bohu a zůstaneme ve spojení s Ježíšem, protože on sám nám řekl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ Tím „příbytkem“ je právě lidské srdce, které Otec a Syn naplní svou láskou – Duchem Svátým.

9 – 14 let

(Se staršími čteme celý text evangelia)

V 1. čtení slyšíme, že je důležité zachovávat a plnit Hospodinovy příkazy, aby byl Izraelský národ moudrý a rozumný. Zároveň je řečeno, že se k nim nesmí nic přidávat, ani z nich nic ubírat. V evangeliu vidíme, že právě k tomu během staletí u židů došlo, zmiňovaní farizeové a učitelé Zákona vykládali jednotlivá Boží nařízení různým způsobem a některým se stalo, že ztratili z očí vzájemné vztahy a různou důležitost jednotlivých nařízení, u některých dokonce posunuli jejich význam. Zapomněli, že pro Boha je důležité především „čisté a láskyplné srdce“ a ne vnější dodržování předpisů. Povšimněme si slov proroka Izajáše, které Ježíš cituje: „Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě.“ Když je totiž lidské srdce blízko Bohu (čisté), snáze poznává, co je dobré a co zlé, a podle toho jedná. Jak tedy můžeme pečovat o čistotu svého srdce, nebo-li o to, aby naše smýšlení a jednání bylo láskyplné? Církev nám nabízí jedinečný prostředek – svátost smíření. Čistotu srdce však můžeme posilovat také setkáváním s Ježíšem, skutky lásky a milosrdenství k druhým.

Aktivita

3 – 6 let

Pomůcky: bílý balicí papír nebo papír z flipchartu, papíry pro děti (stačí A4), pastelky, černobílé obrázky událostí ze života Pána Ježíše, jak pomáhá lidem, Hosana modrá

Nakreslíme na jeden společný velký papír velké srdce. Co může znamenat obraz srdce? (Předpokládáme, že i malé děti ho znají jako symbol lásky). Jak se projevuje láska mezi lidmi? Jak se projevuje Boží láska k nám? Ukážeme dětem obrázky ze života Pána Ježíše a společně hledáme, jak Ježíš projevil svoji lásku k lidem, se kterými se potkával. Děti mohou obrázky vybarvit a nalepit do velkého srdce.

Boží láska může být i v našem srdci. Rozdáme dětem papíry, aby si nakreslily své srdce a vybarvily si ho žlutě nebo červeně. K tomu jim zpíváme nebo přehrajeme např. z CD píseň *Naplň, Pane* č. 154) nebo *Naplňuj mne Duchem svým* (č. 156).

6 – 9 let

Pomůcky: velký papír s obrysem srdce, malá srdíčka (2–3 pro každé dítě), tužky, lepidlo, Hosana modrá
Na úvod zazpíváme písničku *Effatha* (Otevři, Pane, ústa má, č. 58). Ve třetí sloce jsme zpívali „*do srdce vlož mi ruku svou, nauč mě milovat*“. Nyní se můžeme zamyslet, co bychom chtěli, aby nás Ježíš v tomhle týdnu/měsíci naučil. Začíná škola, čeká nás mnoho nových povinností, setkání s kamarády apod. Ukážeme dětem plakát s velkým (světlym) obrysem srdce a každému rozdáme 2–3 malá srdíčka. Do nich může každé dítě napsat, s čím chce prosit, aby mu Ježíš v následujícím týdnu pomáhal, co ho naučil. (Může jít o situace, setkání, vlastnosti, apod.). Srdíčka pak nalepíme do velkého srdce. Pokud je to vhodné, můžeme je vystavit v kostele.

V závěrečné modlitbě můžeme také prosit, abychom ty, které potkáme, neposuzovali jako farizeové v evangeliu podle jejich zevnějšku, ale snažili se je lépe poznat.

9 – 14 let

Pomůcky: papíry, tužky, kopie textu 1Kor 13, 1–8a, Hosana modrá

Viděli jsme, že pro Boha je důležitější než čistota rukou, čistota srdce, v němž se s námi setkává. To ale neznamená, že si „přestaneme umývat ruce“ nebo „dodržovat společenská pravidla“. Jak tedy poznáme, že naše jednání není jen vnějším dodržováním zvyků, ale že vychází z čistého srdce? Na pomoc si můžeme vzít velmi známý text z prvního listu sv. Pavla Korinťanům: „*Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všecko, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdál všechno, co mám, a (pro druhého) do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje. Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. (Láska) všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všecko vydrží. Láska nikdy nepřestává.*“

Každé dítě dostane na papíře tento text a na svůj papír si nakreslí obrys srdce. Může se zamyslet, v jaké vlastnosti lásky by v následujícím týdnu/měsíci (je začátek školního roku) chtělo s Ježíšovou pomocí růst a zapsat si je na papír.

Na závěr zakončíme modlitbou, můžeme zazpívat kánon *Ubi caritas* (Kde je láska, tam je Bůh, č. 627).

Obrázek

Láskyplné srdce